МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова
Навчально-науковий гуманітарний інститут
Кафедра соціально-гуманітарних дисциплін та філософії

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної роботи

_____ Слободян С. О.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Program of the Discipline

ОСНОВИ НАУКИ ПРО СУСПІЛЬСТВО

Sociology

рівень вищої освіти — перший (бакалаврський)

тип дисципліни — вибіркова

мова викладання — українська

Миколаїв – 2024 р.

Робоча програма навчальної дисципліни «ОСНОВИ НАУКИ ПРО СУСПІЛЬСТВО» є вибірковою дисципліною, яка

«_09_» жовтня 2024 року. 16 с.

Розробник: *Шаповалова І. В., кандидат філософських наук, доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін та філософії.*

Проєкт робочої програми навчальної дисципліни «ОСНОВИ НАУКИ ПРО СУСПІЛЬСТВО» розглянуто на засіданні *кафедри соціально-гуманітарних дисциплін та філософії.*
Протокол №_3__ від «__01_» листопада_2024 р.
Завідувач кафедри **Гогоренко О. В.**

Проєкт робочої програми навчальної дисципліни «ОСНОВИ НАУКИ ПРО СУСПІЛЬСТВО» розглянуто Навчально-методичною комісією *Навчально-наукового гуманітарного інституту*
Протокол № 4 від «14» листопада 2024 р.
Голова **Бобіна О. В.**

Проєкт робочої програми навчальної дисципліни «ОСНОВИ НАУКИ ПРО СУСПІЛЬСТВО» погоджено з Навчальним відділом
Начальник відділу **Лабарткава А. В.**

Робоча програма навчальної дисципліни «ОСНОВИ НАУКИ ПРО СУСПІЛЬСТВО» затверджено Навчально-методичною радою НУК
Протокол № 9 від «27» листопада 2024 р.
Голова НМР НУК **Слободян С. О.**

© НУК, 2024

ЗМІСТ

Вступ 4
1. Опис навчальної дисципліни 6
2. Мета вивчення навчальної дисципліни 6
3. Передумови для вивчення дисципліни 6
4. Очікувані результати навчання 6
5. Програма навчальної дисципліни 6
6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування . 9
7. Форми поточного та підсумкового контролю 11
8. Критерії оцінювання результатів навчання 13
9. Рекомендовані джерела інформації 14

ВСТУП

Анотація

Метою вивчення дисципліни «ОСНОВИ НАУКИ ПРО СУСПІЛЬСТВО» є детальне знайомство студентів з базовими поняттями науки про суспільство, виникнення, розвиток і функціонування соціальних спільнот, соціальних відносин, соціальних процесів, формування на їх основі соціальної культури як важливої складової частини гуманітарної підготовки майбутніх фахівців.

Дисципліна «ОСНОВИ НАУКИ ПРО СУСПІЛЬСТВО» пропонує студентам до вивчення наступні питання: сутність, функції, рівні, основні етапи історії соціології; методологія та методи соціологічного дослідження; суспільство з погляду соціології: сутність, типи, тенденції розвитку; особливість у системі соціальних зв’язків; соціальна структура суспільства; соціальна мобільність та інші.

Навчальний курс «ОСНОВИ НАУКИ ПРО СУСПІЛЬСТВО» збагачує студентів знаннями з соціології; сприяє виробленню у студентів навичок самостійного і неупередженого аналізу різних соціальних процесів і явищ в Україні, дає молоді потрібні соціальні орієнтири, допомагає зрозуміти обставини життя, сприяє пошуку виходу з лабіринту умов соціального буття, служить своєрідним компасом у буремному морі людських відносин.

Ключові слова: суспільство, особистість, соціальна спільнота, соціальні відносини, соціальні інститути, галузева соціологія.

Abstract

The purpose of studying the discipline "FOUNDATIONS OF THE SCIENCE OF SOCIETY" is the detailed familiarization of students with the basic concepts of the science of society, the emergence, development and functioning of social communities, social relations, social processes, the formation of social culture based on them as an important component of the humanitarian training of future specialists.

The discipline "FOUNDATIONS OF THE SCIENCE OF SOCIETY" offers students to study the following questions: essence, functions, levels, main stages of the history of sociology; methodology and methods of sociological research; society from the point of view of sociology: essence, types, development trends; a feature in the system of social relations; social structure of society; social mobility and others.

The educational course "FOUNDATIONS OF THE SCIENCE OF SOCIETY" enriches students with knowledge of sociology; helps students develop skills for independent and impartial analysis of various social processes and phenomena in Ukraine, gives young people the necessary social orientations, helps to understand life circumstances, helps to find a way out of the labyrinth of social conditions, serves as a kind of compass in the stormy sea of human relations.

Keywords: society, personality, social community, social relations, social institutions, branch sociology.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 5</td><td rowspan="3"></td><td colspan="2">Вибіркова</td></tr>
<tr><td>Модулів – 1</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 2</td><td>2-й</td><td>2-й</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Електронна адреса РПНД на сайті Університету</td><td rowspan="8"></td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>4-й</td><td>4-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекцій</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Загальна кількість годин – 150</td><td>30 год.</td><td>4 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Семінарські</td></tr>
<tr><td>30 год.</td><td>6 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>90 год.</td><td>140 год.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3; самостійної роботи студента – 5.</td><td rowspan="2">Освітній рівень:
перший (бакалаврський)</td><td colspan="2">Вид контролю: залік</td></tr>
<tr><td colspan="2">Форма контролю:
комбінована</td></tr>
</table>

2. МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вибіркової навчальної дисципліни «ОСНОВИ НАУКИ ПРО СУСПІЛЬСТВО» є вивчення закономірностей формування суспільства, правильне розуміння законів функціонування та розвитку суспільства, його потреб та можливостей, взаємовідносин людей. Також ця дисципліна займається вивченням індивіда як окремої частини всього суспільства, розкриває сутність таких категорій, як соціальне положення людини, соціалізація, тобто, процес формування особистості, а також допомагає зрозуміти, яким чином можна розв’язати конфліктні ситуації між окремими індивідами або соціальними групами, чи взагалі не допустити виникнення соціального конфлікту. Наука про суспільство

покликана допомагати студентам сформувати уявлення про процеси суспільного життя і виробити відповідні їм стилі та моделі поведінки у всіх сферах суспільної життєдіяльності.

Завдання дисципліни «ОСНОВИ НАУКИ ПРО СУСПІЛЬСТВО»:

- вивчення історії становлення та розвитку науки про суспільство;
- засвоєння знань про суспільство, його історичний розвиток, різні типи, склад соціальної структури суспільства та її базових елементів: соціальних груп, класів, інститутів;
- знайомство із особливостями сучасного інформаційного суспільства, притаманними йому соціальними процесами, структурою та основними трендами;
- вивчення соціальної поведінки, аналіз процесів розвитку суспільства;
- оволодіння базовими методами та засобами збору інформації з метою можливого передбачення подальшого розвитку суспільства.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумов вивчення дисципліни немає, так як вона є вибірковою.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення навчальної дисципліни «ОСНОВИ НАУКИ ПРО СУСПІЛЬСТВО» студент повинен

знати: основи етапи формування світової та української соціологічної думки; основні соціологічні терміни та їх значення; основні тенденції формування та розвитку сучасного суспільства; засоби реалізації та самореалізації як члена сучасного суспільства; методи збору інформації та можливості, які вони надають сучасному суспільству.

вміти:

• пояснювати, оцінювати, узагальнювати знання про суспільство за допомогою наукового підходу;

• володіти основними соціологічними термінами, користуватися ними під час виступів на семінарах, в дискусіях, диспутах тощо;

• користуватися всіма доступними джерелами знань (у тому числі й електронними), робити огляд наукових чи публіцистичних матеріалів з визначеної соціальної проблематики, самостійно добирати матеріал до реферату, наукової статті, доповіді;

• використовувати на практиці результати соціологічних досліджень при діагностуванні причин соціальних конфліктів у сім'ї, колективі, на виробництві;

• сприяти розв'язанню міжособистісних і трудових конфліктів, виконуючи роль медіатора.

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Наука про суспільство: історія розвитку, сутність, структура та функції.

Тема 1. Предмет, функції, рівні наукового знання про суспільство.

1. Соціально-культурні політичні та наукові передумови виникнення науки про суспільство.

2. Сучасний розвиток науки про суспільство, її об'єкт та предмет.
3. Структура і рівні соціологічного знання.
4. Функції і методи соціології.

Література: [21] стор. 4-15; [22] стор. 14-22; [25]

Тема 2. Історія розвитку науки про суспільство: основні етапи.

1. Протосоціологічний етап дослідження суспільства. Доба античності. Епоха Відродження і Нового часу.
2. Позитивізм О. Конта і початок академічної історії соціології.
3. Натуралістичний напрямок в соціології (Г. Спенсер, Л. Гумплович та ін.)
4. Психологічний напрям в соціології (Г. Лебон, Г. Тард, Дж. Г. Мід, Ф. Тьонніс).
5. Соціологічна концепція марксізму і соціологія М. Вебера.
6. Соціологія Е. Дюркгейма.
7. Основні школи та теорії сучасної соціології (функціоналізм, структуралізм структурний функціоналізм, теорія соціального обміну та ін.).
8. Соціологічна думка в Україні (М. Грушевський, М. Шаповал, Б. Кістяковський ін.)

Література: [21] стор. 16-37; [22] стор. 32-36; [25]

Змістовий модуль 2. Зміст і особливості соціологічних знань про суспільство

Тема 3. Суспільство: сутність, типи, тенденції розвитку.

1. Сутність поняття «суспільство». Ознаки суспільства.
2. Типологія суспільства.
3. Концепції еволюційного розвитку суспільства.
4. Соціальний прогрес: механізм, критерії та тенденції.

Література: [11]; [14]; [21] стор. 38-67; [22] стор. 48-55; [25]

Тема 4. Особливості розвитку сучасного суспільства: основні виклики та проблеми.

1. Основні характеристики сучасного суспільства
2. Транзитивність сучасних соціальних інститутів в умовах інформаційного суспільства
3. «Віртуальні» структури сучасного суспільства: оцінка, функціонал та проблеми.
4. Актуалізація питань біополітики та біотехнологічного розвитку суспільства в сучасних умовах.

Література: [11]; [14]; [21] стор. 38-67; 48-55; [24] стор. 15-72, [25]

Тема 5. Основні інститути сучасного суспільства: сутність, характеристика, тенденції розвитку.

1. Визначення та ознаки соціальних інститутів. Процес їх становлення.
2. Функціональні та дисфункціональні характеристики інститутів.
3. Основні комплекси соціальних інститутів, їх мета та цілі.

Література: [21] стор. 84-95; [22]; [25]

Тема 6. Особистість в сучасному суспільстві.

1. Поняття особистості в соціології.
2. Соціальний статус особистості. Статусно-рольовий набір особистості.
3. Процес соціалізації особистості. Основні етапи та агенти соціалізації.
4. Ресоціалізація особистості, проблеми ресоціалізації.

Література: [13]; [21] стор. 68-84; [22] стор. 88-93; [25]

Тема 7. Соціальна структура, соціальна стратифікація, соціальні норми.

Соціальний конфлікт.

1. Соціальна структура: сутність і складові, процеси модернізації.
2. Соціальна стратифікація: теорія, сучасний стан.
3. Соціальний конфлікт: поняття, етапи, конструктивні і деструктивні функції.

4. Сутність девіації, її види.
5. Соціологічні теорії, що пояснюють девіації.
6. Головні вияви девіантної поведінки.
7. Механізми соціального контролю, які сприяють зменшенню девіантної поведінки.
8. Актуальність вивчення девіації в сучасному українському суспільстві.

Література: [21] стор. 146-161; [22] стор. 66-68; [25]

Тема 8. Основні галузі сучасної науки про суспільство.

1. Галузева соціологія: визначення і сутність.
2. Право: соціологічний аналіз.
3. Економіка: соціологічний аналіз.
4. Освіта: соціологічний аналіз.

Література: [21] стор. 176-205; [22]; [25]

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма навчання				заочна форма навчання			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	с	с.р.		л	с	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1. Суть, функції, рівні, основні етапи історії соціології								
Тема 1. Предмет, функції, рівні наукового знання про суспільство.	15	2	2	11	15	2	-	13
Тема 2. Історія розвитку науки про суспільство: основні етапи.	15	2	4	9	15	-	2	13
Разом за змістовим модулем 1	30	4	6	20	30	2	2	26
Змістовий модуль 2. Зміст і особливості соціологічних знань про суспільство								
Тема 3. Суспільство: сутність, типи, тенденції розвитку.	20	2	2	16	20	2	-	18
Тема 4. Особливості розвитку сучасного суспільства: основні виклики та проблеми.	20	4	4	12	20	-	2	18
Тема 5. Основні соціальні інститути: суть, характеристика, тенденції розвитку	20	4	4	12	20	-	-	20
Разом за змістовим модулем 2	60	10	10	40	60	2	2	56
Змістовий модуль 3. Особистість у суспільстві, галузі сучасної соціології								
Тема 6. Особистість у сучасному суспільстві	20	4	4	12	20	-	-	20
Тема 7. Соціальна структура, соціальна стратифікація, соціальні норми. Соціальний конфлікт.	20	8	4	8	20	-	2	18
Тема 8. Основні галузі сучасної науки про суспільство.	20	4	6	10	20	-	-	20
Разом за змістовим модулем 3	60	16	14	30	60	-	2	58
РАЗОМ ЗА КУРСОМ	**150**	**30**	**30**	**90**	**150**	**4**	**6**	**140**

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Предмет, функції, рівні науки про суспільство	2	-
2	Основні етапи розвитку історії науки про суспільство	4	2
3	Суспільство: сутність, еволюція, історичні типи, тенденції розвитку.	4	-
4	Сучасне суспільство як об'єкт наукового пізнання	4	-
5	Основні соціальні інститути: суть, характеристика, тенденції розвитку	6	2
6	Особистість у сучасному суспільстві. Поняття соціалізації особистості: зміст і етапи.	4	-
7	Соціальний конфлікт	4	2
8	Основні галузі науки про суспільство	2	-
	Разом	**30**	**6**

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до семінарських занять– 2-4 год/1 заняття;
- написання рефератів, есе, наукової статті, наукових тез, виконання домашньої контрольної роботи, перекладу, аналітичний огляд, аналіз практичних, проблемних ситуацій – мінімум 5 -20 годин на 1 роботу;
- складання словнику 8 -20 год.;
- підготовка до контрольних заходів – (5-10) год. на 1 захід.

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Підготовка до семінарів	30	12
2.	Написання реферату та його презентація	20	30
3.	Виконання індивідуальних завдань (написання есе, наукових статей і тез для науково-практичних конференцій)	20	48
4.	Складання словника	10	30
5.	Підготовка до контрольних заходів	10	20
	Разом	**90**	**140**

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ, ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ТА МЕТОДИ ЇХ ДЕМОНСТРУВАННЯ

Набуття здобувачами компетенцій забезпечується через засвоєння навчального матеріалу у вигляді лекційних, семінарських занять та самостійної роботи студентів.

Методи навчання: способи, якими забезпечується набуття здобувачами відповідних компетенцій через засвоєння програмного матеріалу та активізацію навчального процесу, а саме:

для всіх видів занять:

- робота з літературою - опрацювання різних видів джерел, спрямоване на формування нових знань, їх закріплення, вироблення вмінь і навичок та реалізацію контрольно-корекційної функції в умовах формальної, неформальної та інформальної освіти;

- пояснення - словесне розкриття причинно-наслідкових зв'язків і закономірностей у розвитку природи, людського суспільства і людського мислення;

- дискусія - обмін поглядами щодо конкретної проблеми з метою набуття нових знань, зміцнення власної думки, формування вміння її обстоювати;

- диспут - цілеспрямоване зіставлення різних поглядів на наукову чи суспільну проблематику з метою формування у здобувачів оцінних суджень, зміцнення світоглядних позицій;

для лекційних занять:

- лекція - усний виклад навчального матеріалу, який характеризується великим обсягом, складністю логічних побудов, сконцентрованістю розумових образів, доведень і узагальнень;

- бесіда - питально-відповідний метод, завдання якого – спонукати здобувачів до актуалізації відомих і засвоєння нових знань шляхом самостійних роздумів, висновків і узагальнень; різновиди бесіди : репродуктивні (спрямовані на відтворення раніше засвоєного матеріалу), евристичні (підводять здобувачів до самостійних висновків);

для практичних та семінарських занять:

- практична робота - метод поглиблення і закріплення теоретичних знань та перевірки наукових висновків;

- частково-пошуковий - метод, за якого певні елементи знань повідомляє викладач, а частину здобувачі здобувають самостійно, відповідаючи на поставлені запитання чи розв'язуючи проблемні завдання;

- дидактична гра - спеціально створена ситуація (модель реальності) для формування певних практичних навичок та умінь;

- дослідницький - творче застосування знань, оволодіння методами наукового пізнання, формування досвіду самостійного наукового пошуку.

Під час поточного контролю оцінюються відповіді студента на семінарських заняттях, результати завдань для самостійної роботи, а також якість виконання студентом індивідуального завдання у вигляді реферату (есе) та їх презентації.

Модульна контрольна робота проводиться в письмовій формі та включає два теоретичні питання, відповіді на які дають можливість оцінити рівень оволодіння теоретичним матеріалом з основ демократії.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання виступають:

- модульна контрольна робота;
- підготовка та публічний захист реферату.
- залік.

7. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу включає в себе оцінки з поточного контролю і оцінки заключного іспиту. У кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок. У проміжних оцінках студент може набрати до 100 балів. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру (активність, участь в дискусіях; виконання завдань та інше).

Поточний контроль проводиться на кожному семінарському занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки після досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній з позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Форми поточного контролю – усне та письмове опитування, індивідуальна презентація виконаного завдання, підготовка реферату, виконання індивідуальних завдань.

Форми проміжного контролю – модульна контрольна робота.

Форми підсумкового контролю – залік.

Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їх оцінювання

Реферат	**Критерії оцінювання**
10-8	Реферат, який має обсяг 20-25 або більше друкованих сторінок; проблема, яка в ньому розглядається, викладена повно, послідовно, обґрунтовано та теоретично правильно; зроблені логічні висновки та узагальнення, про аргументовані власні ставлення студента до альтернативних поглядів на певні питання; список використаної наукової літератури нараховує 5-6 джерел, відповідає сучасним правилам оформлення бібліографії.
7-4	Реферат, який має обсяг 15-20 сторінок; тема реферату викладена досить повно, але є певні недоліки у логіці викладу, недостатньо використані фактичні та статистичні дані; бібліографічний список нараховує 4-5 джерел, відповідає сучасним правилам, але містить певні помилки.
3-2	Обсяг реферату є недостатнім для викладення обраної проблеми, і тому проблема розглядається поверхово; при написанні допущені неточності, або відсутня мінімально необхідна кількість висновків. Реферат містить зайвий матеріал, що не відповідає змісту теми і свідчить про нездатність студента зрозуміти її зміст; у бібліографічному списку менше чотирьох наукових джерел і є помилки.
1-0	Тема реферату нерозкрита, текст реферату є повністю ідентичним тексту підручника чи конспекту або повністю ідентичним реферату іншого студента на таку ж тему; у бібліографічному списку менше 2 наукових джерел, і він подається не за сучасними правилами.
Максимальна оцінка студента за один даний компонент програми 10 балів.	

Виконання індивідуальних завдань (написання есе, наукових статей і тез для науково-практичних конференцій)	**Критерії оцінювання**

Виконання індивідуальних завдань (написання есе, наукових статей і тез для науково-практичних конференцій)	Критерії оцінювання
10-8	Робота студента містить розгорнуте, повне та обґрунтоване викладення матеріалу, виявляє при цьому високі знання студентом усієї програми навчальної дисципліни; містить аналіз змістовного матеріалу; порівняння різних поглядів на проблему; самостійні висновки студента; логічно і граматично правильно викладена.
7-4	Робота студента містить відповідь на поставлене завдання, однак вона є неповною, не містить усіх необхідних відомостей про предмет дослідження.
3-2	Робота студента містить відповідь на поставлене завдання, однак вона не є аргументованою, наявні недоліки у розкритті змісту; свідчить про наявність прогалин у знаннях студента, викладена з порушенням логіки подання матеріалу, містить багато граматичних, грубих стилістичних помилок.
1-0	студент не розкрив завдання або виконав його неправильно, не зміг висвітлити сутності питання, або допустив грубі змістовні помилки, які свідчать про відсутність знань у студента, або їх безсистемність та поверховість, незнання основних положень навчальної дисципліни.
Максимальна оцінка студента за один даний компонент програми 10 балів.	

Відповіді на семінарах	Критерії оцінювання
2	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міжпредметні зв'язки, містить аргументовані висновки.
1	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована.
0	Студент не дає відповіді.
Максимальна оцінка студента за даний компонент програми 2 (денна:15 занять по 2 бали; заочна: 3 зан.по 2 бали).	

Складання словника	Критерії оцінювання
10-8	60 термінів, які вірно структуровані по кожній темі дисципліни
7-4	20-45 термінів з кожної теми дисципліни
3-1	До 20 термінів, які не охоплюють всі теми програми
0	Студент не виконав завдання або склав словник із термінів, які не належать до категоріально-понятійного апарату дисципліни, що свідчить про відсутність знань у студента, або їх безсистемність та поверховість, незнання основних положень навчальної дисципліни.
Максимальна оцінка студента за даний компонент програми 10 балів.	

Поточний модульний контроль у формі тестування

Правильних відповідей, %	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10
Бал	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1

Залік	**Критерії оцінювання**
35-40	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міжпредметні зв'язки, містить аргументовані висновки.
30-34	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу, студент робить вірні, аргументовані висновки.
25-33	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована
16-24	Відповідь має суттєві помилки, аргументи недостатньо сформульовані, студенту складно чітко відображати причинно-наслідкові зв'язки явищ й процесів.
6-15	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована.
0-5	Студент не дає відповіді. Відповідь має велику кількість помилок або не відповідає темі.
Максимальна оцінка студента за даний компонент програми 40 балів	

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Участь у семінарських заняттях	15х2 балів = 30 балів	3х2 балів = 6 балів
Поточний модульний контроль	2х10 балів = 20 балів	2х10 балів = 20 балів
Реферат	2х10 балів = 20 балів	1х10 балів = 10 балів
Виконання індивідуальних завдань (написання есе, наукових статей і тез для науково-практичних конференцій)	2х10 = 20 балів	1х10 балів=10 балів
Складання словника	1х10 = 10 балів	1х14=14 балів
Залік	-	40 балів
Всього	**100**	**100**

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ1	Т1	Відповіді на семінарі	2х1=2	-	-
	Т2	Відповіді на семінарі	2х2=4	Відповіді на семінарі	1х2=2
	ПМК		10		10
ЗМ2	Т3	Відповіді на семінарі	2х2=4	-	-

	Т4	Відповіді на семінарі	2х2=4	-	-
	Т5	Відповіді на семінарі	2х2=4	Відповіді на семінарі	1х2=2
	ПМК		10		10
ЗМ3	Т6	Відповіді на семінарі	2х2=4	-	-
	Т7	Відповіді на семінарі	2х2=4	Відповіді на семінарі	1х2=2
	Т8	Відповіді на семінарі	2х2=4	-	-
Реферат			2х10=20		1х10=10
Виконання індивідуальних завдань (написання есе, наукових статей і тез для науково-практичних конференцій)			2х10=20		1х10=10
Складання словника			10		14
Залік			-		40
Сума			100		100

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Артеменко С. Б., Фляшнікова А. Б. Соціологія: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. Київ: КНЕУ, 2012. 188 с.

2. Астахова О. В. Державна політика на ринку праці: історичний аспект. *Ринок праці та зайнятість населення.* 2011. № 3. С. 16−19.

3. Галицький В. М. Державна служба зайнятості: її роль і завдання на етапі подолання кризових явищ в економіці. *Ринок праці та зайнятість населення.* 2011. № 4. С. 3−7.

4. Гилюн О. В. Студент початку XXI століття: особливості ціннісних орієнтацій та соціальних норм. *Соціальні технології.* 2011. № 45. С. 183−190.

5. Дерлугян Г. Соціальна еволюція людства: західний і радянський модернізаційні досвіди. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг.* 2018. № 2. С. 16–184.

6. Десненко М. І. Підвищення ефективності професійного навчання безробітних в умовах трансформації суспільної системи. *Ринок праці та зайнятість населення.* 2011. № 3. С. 21−23.

7. Кухтіна М. В. Особливості формування ціннісних орієнтацій особистості у трансформаційному суспільстві. *Соціальні технології.* 2012. № 45. С. 170−174.

8. Лабінська Г. М., Прокопюк О. М. Українська трудова міграція в контексті міжнародної міграції робочої сили. *Економічний простір.* 2012. № 34. С. 66−81.

9. Максименко А. О. Споживча поведінка: концептуалізація поняття та чинники, що її детермінують. *Соціальні технології.* 2014. № 44. С. 140−145.

10. Підходи до класового аналізу / за ред. У. О. Райта; переклад з англ. О. Симончук. Київ: Інститут соціології НАН України, 2019. 287с.

11. Позняк О. В. Проблеми формування міграційної політики України в сучасних умовах. *Демографія та соціальна економіка.* 2014. № 3. С. 20−29.

12. Савельєв Ю. Б. Соціальне включення та ексклюзія як форми взаємодії в

суспільстві: евристичний потенціал соціологічних концепцій. *Український соціум.* 2015. № 4. С.

13. Савчинський Р. Проект аналітичної соціології, або У пошуках відповіді на питання «чому»? *Соціологія: теорія, методи, маркетинг.* 2018. № 1. С. 46–64.

14. Соціально-психологічні чинники інтеграції українського соціуму / О. Г. Злобіна, М. О. Шульга, Л. Д. Бевзенко та ін.; за ред. О. Г. Злобіної. Київ: Інститут соціології НАН України, 2016. 276 с.

15. Соціологія: навчальний посібник / О. В. Бобіна [та ін.] ; за ред. І. В. Шаповалова. – Миколаїв: НУК, 2020. – 284 с.

16. Соціологія: навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів / за заг. ред. В. І. Докаша. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2012. - 448с.

17. Соціологія: навчальний посібник / Є. В. Перегуда та ін. Київ: КНУБА, 2012. 140 с.

18. Стан сучасного українського суспільства: цивілізаційний вимір. Київ: Ін-т соціології НАН України, 2017. 198 с.

19. Черниш Н. Й. Соціологія: курс лекцій. 2004. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Chernysh_Nataliia/Sotsiolohiia_Kurs_lektsii.pdf?PHPSESSID=e8ff4d43888faffbad50d9c01cb1fc6f (дата звертання: 18.11.2023).

20. Черниш Н. Соціологія сьогодення: тенденції та перспективи розвитку. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг.* 2017. № 4. С. 5–21.

21. Черниш Н. Стан сучасного загальносоціологічного теоретизування. *Український соціум.* 2018. № 1. С. 19–35.

Допоміжна література

1. Абушенко В. Пострадянська соціологія: мультипарадигмальність і туга за теоретичним синтезом. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг.* 2013. № 4. С. 54–68.

2. Александер Дж.Ч., Рід І. А. Соціальна наука як прочитання і як перформанс: культур соціологічне розуміння епістемології. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг.* 2013. № 2. С. 89–104.

3. Бабенко С. Соціологія і соціологи в глобальному вимірі. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг.* 2010. № 4. С. 196–206.

4. Кутуєв П. Соціальна реальність і трансформації XX ст.: між концепціями та утопіями. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг.* 2012. № 3. С. 68–76.

5. Пилипенко В. Є., Вишняк О. І., Куценко О. Д. Спеціальні та галузеві соціології: навч. посібник. Київ: Каравела, 2003. 372 с.

6. Степаненко В. П. Громадянське суспільство: дискурси і практики. Київ: Інститут соціології НАН України, 2015. 420 с.

7. Шаповал М. Загальна соціологія. Вид. 3-те. Київ: Заповіт, 1996. 368 с.

8. Якуба О. О. Соціологія. Навч. посібник для студентів. Харків: Константа, 1996. 192 с.

Інформаційні ресурси в інтернет

1. Електронний науковий журнал − http://www.sapienti.kiev.ua
2. Журнал «Sociumas» − http://www.sociumas.lt
3. Інститут економічних досліджень та політичних консультацій − http://www.ier.kiev.ua/.
4. Інститут соціології НАН України − http://i-soc.kiev.ua
5. Інститут стратегічних досліджень − http://www.niss.gov.ua

6. Київський міжнародний інститут соціології – http://www.kiis.com.ua
7. Міністерство економіки України – http://www.me.gov.ua
8. Міністерство праці та соціальної політики – http://www.minpraci.gov.ua
9. Періодичні видання: «Вічє», «Сучасність», «Людина і політика», «Харківські соціологічні читання», «Соціальна психологія», «Проблеми розвитку соціологічної теорії», «Соціологія: теорія, методи, маркетинг».
10. Соціально-гуманітарний журнал «Людина і політика» – http://www.icai.org.ua/lip
11. Соціологічна асоціація України – http://www.sau.kiev.ua/literature.html
12. Східноукраїнський фонд соціальних досліджень (Харків) – http://www.sociology.kharkov.ua
13. Український інститут соціальних досліджень – http://www.uisr.org.ua
14. Український центр економічних та політичних досліджень ім. Разумкова (Київ) – http://uceps.com.ua
15. Фонд регіональних соціально-політичних та економічних досліджень (Львів) – http://zluka.isr.lviv.ua
16. Харківський центр гендерних досліджень (Харків) – http://www.gender.univer.kharkov.ua
17. Центр корпоративного громадянства – http://www.corporate-citizen.org.ua
18. Центр політичних досліджень Львівського національного університету ім. І. Франка (Львів) – http://www.cps.itgo.com
19. Центр порівняльних соціальних досліджень – http://www.cessi.com.ua
20. Центр соціального прогнозування – http://www.prognosis.kiev.ua
21. Центр соціологічних і політичних досліджень та технологій «Соціополіс» (Дніпро) – http://www.spr.org.ua

Розробник програми _____ І. В. Шаповалова